

Összefoglaló tanulmány a projekt keretében megvalósított tevékenységek tapasztalatairól

Konzorcium vezető: Kerekegyháza Város Önkormányzata

Konzorciumi tagok: Kunadacs Község Önkormányzata
Ladánybene Község Önkormányzata
Kunbaracs Község Önkormányzata

Támogatás összege: 43 000 000 Ft

Támogatás mértéke: 100%

Az ember születésénél fogva társaslény. A személyiségformálás alapvető folyamataiként a szocializáció és a perszonalizáció folyamatát nagyban segíti az, hogy életünk folyamán számtalan csoport tagjává válhatunk és válunk is. Éppen ezért fontos az olyan közösség kialakítása vagy éppen fejlesztése, amely az emberek érdeklődésének megfelel. Tehát ez a megállapítás is azt mutatja, hogy azok az emberek, akik valamilyen közösség tagjai, sokkal jobban tisztelik, elfogadják egymást és értékiként tekintenek a személyiségre.

Ezért is szükséges közösséget fejleszteni, mivel így azok az emberek, akik eddig valamilyen okból kifolyólag nem ismerték a közösség adta lehetőségeket, a közösségfejlesztés által az egyén megismeri saját magát és környezetét. Ez azért fontos, mert ez az egyik feltétele az önálló személyiséggé válásnak.

A közösségfejlesztés szükségességét alátámasztandó, hogy hosszú távon a résztvevők képesek lesznek együttműködni, formalizálódnak a helyi törekvések, erősödik a résztvevők közötti összefogás, aktív részvételre ösztönöz, növekszik a helyi tudás, felélénkül az egymással való kommunikáció és a közösség kohéziós ereje.

A projekt keretében a következő programok járultak leginkább hozzá a közösségfejlesztéshez és helyi identitás növeléséhez.

A konzorciumban résztvevő települések mindegyikében:

1. Közösségi interjúk elkészítése

A közösségi interjúk kezdeményezését a közösségfejlesztőn és a szakmai vezetőn kívül néhány önkéntes bevonásával végeztük kötetlen beszélgetések formájában. Kerekegyháza abból a szempontból igen szerencsés település, hogy van jó néhány aktív és tevékeny, a közösségi életbe viszonylag könnyen bevonható lakosa.

A közösségi interjúk alkalmával az emberekhez három alapkérdést intéztünk:

- **Mit jelent számára itt élni? (Mi a jó az itteni életben? Mi a rossz?)**

- **Min változtatna és hogyan?**
- **Ő maga mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz?**

Annak érdekében, hogy interjúinkat a legsikeresebben valósítsuk meg, több korcsoportot vontunk be abba. Az elbeszélgetések előtt előzetesen végeztünk egy felmérést, ami alkalmával feltérképeztük a település életében aktívan résztvevő alapítványokat, civil szervezeteket, továbbá intézményeiket. Felkértük őket egy közös beszélgetésre, ami alkalmával véleménynyilvánításra, az interjú kérdéseinek megválaszolására kértük őket.

Az interjúk elkészítése során örömmel tapasztaltuk, hogy a három alapkérdés hallatán az emberek megnyílnak irányunkban és mintegy lavinaként egyre jobban belemelegedve mondták el elképzeléseiket. Jeleztük az interjúalanyoknak, hogy számítunk további segítségükre az előkészítő tevékenység következő fázisaiban is. Arra törekedtünk, hogy beszélgetések alkalmával minden egyénnel egytől egyik megtaláljuk a közös hangot.

2. Községi beszélgetések

A közösségfejlesztés következő lépcsőfoka volt a közösségi beszélgetés. Minden településen négy-négy alkalommal nyílt lehetőségünk elbeszélgetni az emberekkel. Egy-egy megszervezésre kerülő eseményen a közösségi interjúk során szerzett tapasztalatokat, ismereteket felhasználva alakítottuk ki a beszélgetés éppen adott témáját.

Az alkalmakra felvettük a kapcsolatot a helyi szervezetekkel és a helyi intézményekkel, továbbá mivel meghívónk minden településen nagy nyilvánosságot kapott, így több érdekelt is részt vett az általunk szervezett eseményen.

A projekt megvalósítása során ügyeltünk arra, hogy a település azon „magjával” vegyük fel a kapcsolatot, akik mozgatórugói, hangadói és kapcsolattartói lehetnek a település lakosságával. Ezen réteg megtalálása azért is volt különösen fontos, mert a közösségi beszélgetések alkalmával lényeges, hogy a meghívott emberek bevonják szomszédaikat, ismerőseiket, alkalomról alkalomra, hogy egyre több ember tudjon csatlakozni a megszervezésre kerülő eseményhez.

Közösségi beszélgetések alkalmával jellemzően érintett témák a következők:

- Helyi kulturális értékek
- Helyi emlékezet feltárása és megőrzése
- Helyismereti információk, dokumentumok
- Helyi hagyományok, történelmi, települési értékek feltárása
- Összefogás a környező településekkel különböző tevékenységek kapcsán
- Helyi emberi erőforrások (szakmák, képzettségek)
- Önszerveződő csoportok

A közösségi beszélgetések hatására a kezdetben még csak „mag”-nak nevezett kis csoportunk nemcsak szép számmal megnőtt, hanem észrevétlenül egy kis csoporttá kovácsolódott.

3. Községi felmérés

A közösségi felmérések összeállítása közösségi találkozások lezajlása után nem volt nehéz feladat, hiszen a beszélgetéseken felmértük a települések igényeit, további lehetőségeit, melyekből válogatva állítottuk össze a kérdőívet, mely egy 9 oldalas 32 kérdésből álló kérdéssor lett. Mivel Kerekegyháza Város Önkormányzata konzorciumban áll Kunadacs-, Ladánybene-, és Kunbaracs Község Önkormányzatával, így egy darab kérdőívet állítottunk össze, mely tartalmazza az összes település igényét, terveit.

A közösségi beszélgetéseken résztvevőket, a kulturális szakembereket kértük meg, hogy terjesszék az elkészített kérdőívet, hogy a projekt eredményesen tudjon megvalósulni.

A visszaérkezett kérdőívek kiértékelése után megláttuk, hogy a lakosoknak mire is van igénye, majd ezek alapján a települések döntöttek, hogy mely tevékenység(ek) megvalósításával kedveznek a helyi lakosoknak.

A projekt keretében a következő programok járultak leginkább hozzá a közösségfejlesztéshez és helyi identitás növeléséhez az egyes települések esetében:

Kerekegyháza

1. Helytörténeti, helyismereti dokumentumok gyűjtése, könyv kiadása:

Kerekegyházán elkészült a Helytörténeti és helyismereti dokumentumokból összegyűjtött könyv, melyet Végső István történész írt és „Fejezetek Kerekegyháza történetéből – kezdetektől napjainkig– 2022.” címet viseli. A könyv részletesen bemutatja a település múltját, és jelenét, részletesen ismertette a község újra alapítását is. Településünk egyik újra alapítója Balatoni Farkas János – akit 2010-ben az Önkormányzat posztumusz díszpolgári címmel is kitüntetett – egykori 1848/49-es honvédszázados volt, aki 1856-ban kezdte meg az akkori községalapítási tevékenységét, a könyv ismerteti Balatoni Farkas János önkéntes honvédszázados életét, pályafutását, a településen azóta is őrzött emlékeit, munkássága eredményeit. A 1848-49-es Szabadságharcra és forradalomra való megemlékezéseknek több alkalommal volt már helyszíne a Balatoni Farkas János Emlékpark is, ahol a sírhelye is található. Mindezek alapján a projekt keretében kiadott könyv ünnepélyes díszbemutatóját, az 1848-49-es Szabadságharc és forradalomhoz, mint az egyik legfontosabb nemzeti ünnephez szorosan kapcsolódó megemlékezéssel kívánta az Önkormányzat megvalósítani 2023.03.14. napján, ezzel is erősítve mind a nemzeti-, mind helyi, közösségi identitástudatot.

A könyv mintegy 165 oldalnyi kéziratból készült el és képekkel gazdagon illusztrálva mutatja be Kerekegyháza történetét, a helyi segítők által és a történész munkatárs által összegyűjtött anyagokat felhasználva. Az anyagok gyűjtése megmozgatta a lakosságot, a helyi közösséget. A kiadvány elkészítése részben közösségi együttműködés, közösségi munka keretében jött létre.

2. Helyi értéktár kiadványhoz kapcsolódó anyaggyűjtés, Helyi értéktár gyűjtemény kiadása:

A Kerekegyházi Értékfeltárás-értékkörzés is lezajlott a projekt keretében, így a településen fellelhető értékek összegyűjtésre, és frissítésre kerültek. Az értékgyűjtés, frissítés eredményeként elkészült új kiadvány képekkel dokumentáltan ismerteti a helyi értékeket. Az értékek meghatározása során az összeállításban segítő történész a környező könyvtárakban, levéltárakban lévő információkat is felhasználta.

Városunk lakosainak és az idelátogató vendégek számára is hasznos gyűjtemény, mely szellemi, kulturális természeti, építészeti és turisztikai értékeket mutat be.

3. Tanulókör kialakítása:

A tanulókör olyan önszerveződő kiscsoport, ahol a résztvevők egyeztetett rendszerességgel összejönnek, hogy az általuk meghatározott terv szerint tanuljanak, vitázzanak adott témáról, vagy kulturális tevékenységet végezzenek.

A Tanulóköröket a Vészlejárati Ifjúsági Klub klubhelyiségében tartották.

Kerekegyháza Város Önkormányzata 2007. őszén hozta létre a Településünk Fejlődéséért Alapítványt, mely elindította a Vészlejárati Ifjúsági Klubot a helyi fiataloknak, célja a társadalmi integrációjuk segítése, iskolai előmenetelük, pályaválasztásuk, munkaerő piacra való belépésük elősegítése, szociális, közösségi kapcsolataik, részvételük fejlesztése, családi életre való felkészítésük, az életpálya tervezés.

4. Népismereti táborok:

Kerekegyháza Város Önkormányzata 2020-ban és 2021-ben is megszervezte a népismereti táborait a konzorcium területén élő 20 fő iskoláskorú gyermek számára. a Kerekegyházi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben volt a tábor helye.

A tábor programjai a következők voltak:

A tábor első napja elsődleges célja ismerkedés, melyet csoportépítő játékok, népi játékok és népdalok tanulásával.

A második napon a Kunsági Majorban a pusztai program keretében lovaskocsival körbejárták gyerekek a majort, közben a madarakról és a növényzetről, állatgondozás és a földművelés fortélyairól ismerkedtek. A kocsikázás utolsó állomása a Magyar Értékek Háza volt, ahol a magyarság értékeit bemutató tematikus kiállítást tekintették meg. Ebéd után a délutánt a Kerekesztendő Mesepark tizenkét játékeszközös tematikus játszóterén töltötték, ahol népmeséket olvastak fel egymásnak a gyerekek a játékok mellett található táblákról.

Harmadik nap vidám csapatépítő játékokkal, és Mesterségem címere közösségi játékkal ismerkedés régi mesterségekkel, majd interaktív feladatokkal zajlott. Délután kézműves foglalkozásokra került sor:körmöcskésés, csomózott kulcstartó készítése. Az elkészült körmöcské felhasználásával fonalképet készítettek.

Negyedik nap a héten megismert dalokkal, játékokkal telt a délelőtt, délután terítőbatikoltak, természetes anyagokkal (hagymahéj, cékla...) színezve, melyeket főleg húsvét alkalmából a tojások díszítésére használtak.

A tábor utolsó napján agyag ceruzatartót készítettek, melyek az iskola kemencéjében ki is égettek.A tábor az élmények összegzésével és a pályázatban vásárolt tanszerek átadásával ért véget, így jutalmazva az egész heti aktív részvételt a gyermekek részéről is.

5. Közösségi beszélgetések:

Közösségi beszélgetésekre került sor mind a négy településen 4-4 alkalommal a pályázat megkezdését követő első félévben. Ezen beszélgetések alapján készültek el településenként lebontva a kérdőívek, melyeket a lakosság egy része kitöltött, ennek segítségével lehetett felmérni a helyiek igényeit a közösségfejlesztés kapcsán. A kiértékelés utána válaszok a települések honlapjára feltöltésre kerültek.

6. Tanulmányút:

Tapasztalatcsere: Jó gyakorlatok a TOP-5.3.1-es pályázatban Szegeden és Kerekegyháza

A tanulmányút legfőbb célja, hogy elősegítse a közösségfejlesztési folyamatokat, jó gyakorlatok megismerésével, fenntartható tevékenységek adaptálásával és kapcsolati hálót hozzon létre a tanulmányutak résztvevői, a küldő és a fogadó intézmények között.

A tanulmányúton a kulturális intézmények, szervezetek dolgozói, valamint önkormányzati képviselők, dolgozók vesznek részt, akiknek munkájában fontos szerepet kap a közösségfejlesztés, a kulturális esélyegyenlőség.

A 2022. júniusában megszervezésre került tanulmányút úticélja Szeged, illetve városrésze Tápé volt, mivel Tápé művelődési háza a Heller Ödön Művelődési Ház is részt vesz egy hasonló identitás erősítő - a „Helyi identitás és kohézió erősítése” című TOP-6.9.2-16 kódszámú - projektben.

Az egy napos tanulmányúton Tápé városrész művelődési házának munkatársai közreműködésével konferenciabeszélgetésre került sor, melynek kiemelt témái:

- Önkéntesség, önkéntesek szerepe;
- A közösségek bevonásának, aktivizálásának lehetőségei;
- A kulturális közösségfejlesztéssel kapcsolatos tapasztalatok;
- A kulturális esélyteremtés: hátrányos helyzetűek, kisebbségek elérése, közösségi integrációjuk;
- A különböző kulturális intézmények együttműködésének lehetőségei, ennek nehézségei és előnyei.

A beszélgetés után a városrész hagyományaiba nyerhettek betekintést a Gyékényből Szótt Egyesület segítségével a kosárfonás rejtjelmeivel ismerkedtek, valamint a Honismereti Gyűjteményt is megtekintették.

A tanulmányúton megszerzett „jó gyakorlatok” hozzájárultak a projekt előrehaladásához, szakmai tapasztalatok bővítéséhez, identitástudat fejlődéséhez.

Kunadacs

1. Helytörténeti és helyismereti dokumentumok gyűjtése, Falukönyv kiadása:

Kunadacson elkészült a Falukönyv 2019. szeptember 30-án, 310 példányban. A helyi segítők által összegyűjtött anyagokból elkészült kiadvány megörökíti a múlt eseményeit. Az anyagok gyűjtése megmozgatta a lakosságot, a helyi közösséget. A kiadvány elkészítése közösségi együttműködés, közösségi munka keretében jött létre. Kunadacs településnek, lakosságának végre van egy kézzel fogható, forgatható kis kiadványa, mely tartalmazza a település leírását

(jelképei, természeti adottságai, történelmi múlt, emlékhelyek, köztéri alkotások), Kunadacs közigazgatását, a gazdasági életet, a helyi turizmust, az oktatást, nevelést, a kulturális életet, civil szervezeteket, az egészségügy, hitélet, a helyi sport, és a testvérkapcsolatok bemutatását. A kiadvány végén egy fotómelléklet található a településről.

2. Rajzverseny:

Kunadacson minden évben ősszel kerül megrendezésre a Rajzverseny az általános iskolások körében. A meghirdetett rajzverseny pályamunkáit az általános iskola kiállító termében tekinthetik meg az érdeklődők. A beérkezett rajzok közül 3 kerül díjazásra, de minden nevező jutalomban részesül.

3. Részvételi fórumok:

A fórum keretében a helyi rendezvények (jótékonysági bál februárban, nőnap, falunap, szüreti felvonulás, adventi gyertyagyújtás, mindenki karácsonya) megvalósulásáról, az összegyűjtött tapasztalatokról, a következő események megvalósításáról beszélgettek a szakmai vezetők. A megjelentek elmondták a helyi lakosság, társadalmi szervezetek meglátását, véleményét, jövőbeli változtatási igényeket a szokásos, már hagyománnyá vált helyi rendezvények szervezése, megvalósítása kapcsán.

A jövőben, a fórum kapcsán tett észrevételek, javaslatok, ötletek figyelembevételével történik meg a települési rendezvények szervezése, megvalósítása.

Kunadacs községben a helyi rendezvények közösségi összefogással, együttműködés keretében valósulnak meg. A helyi társadalmi szervezetek, vállalkozók, lakosok nagy segítséget nyújtanak a megvalósításban.

Kunbaracs

Közösségi kert:

A kunbaracsi Közösségi kert a Polgármesteri Hivatal és a Faluház udvarában helyezkedik el, könnyen megközelíthető az érdeklődők számára. Fő gondozói a Gomba és Gyógynövény tanfolyam tagjai, akik havonta egyszer szombati napon tartják itt a foglalkozásukat. Ezen alkalmakon az eligazítást követően az aktuális kerti munkákat végzik el és a kertben lévő növényekről cserélnek információkat. Továbbá a Kulturális Egyesület tagjai, illetve önkéntesek vesznek részt a kert rendben tartásában, szépítésében, a növényekkel kapcsolatos információcsere ezen alkalmakkor sem marad el.

A kert legfőbb eleme a homoktövis, mellette számos őshonos cserje kapott még helyet itt, mint például galagonya, kökény, csipkebogyó. Továbbá mogyoró bokor, diófa, húsos sompf, vadrózsa, csicsóka is található itt. Színes fűszernövény kínálattal rendelkezik: citromfű, menta, oregánó, orosz és francia tárkony, kakukkfű, koriander, zsálya. Gyógynövények: vérehulló fecskefű, levendula.

Szomszédünnep:

A projekt keretében 2 alkalommal került megrendezésre a szomszédünnep elnevezésű program.

Először 2019. augusztus 31-én, melyet Kunbaracs Község Önkormányzata rendezett, melyre a környező településekről is invitáltak vendégeket. Résztevők között a Kerekegyházi

Nótások és a Kerekegyházi Tavaszi Népdalkör is szerepelt, valamint Fülöpháza és Lajosmizse településekről is jelen voltak.

A résztvevők megtekinthették a lovasok felvonulását, a kisszínpadon előadott produkciókat. Ezt követően az Önkormányzat megvendégelte a résztvevőket süttekkel és gulyással. Minden korosztálytalált az érdeklődési körének megfelelő programot, zárásképpen az utcabálon mulathattak.

Második alkalommal 2021. decemberében Kunbaracson került megrendezésre a Szomszédünnep. A rendezvényre a környező településekről is hívtak vendégeket. Ladánybenéről, Kunadacsról és Kerekegyházáról képviseltették magukat. A hideg téli időjárásra való tekintettel az ünnep az adventi készülődés jegyében folyt le. Meleg teával, süteményekkel kedveskedtek az érdeklődőknek, illetve akinek kedve volt kipróbálhatta az adventi koszorú készítést, vagy akár a mézeskalács sütés rejtelseiben is elmélyülhetett.

Falumikulás:

A Mikulás-napi ünnepség a Művelődési Ház belső terében kerül megrendezésre a gyermekek nagy örömeire. Közös énekléssel, gyermekjátékokkal fokozzák a szervezők az ünnepi hangulatot. Ezt követően minden gyermek csomagot kap a Mikulástól, amit közös teázás, süteményezés követ. A közös ünneplés közelebb hozza a különböző korosztályokat egymáshoz.

Ladánybene

Szomszédoló majális:

2019. május 1-jén a ladánybenei sportpályán megrendezésre került a Szomszédoló Majális névre hallgató rendezvény. A rendezvény szervezője Ladánybene Község Önkormányzata és a Ladánybene Községért Alapítvány volt, amely számtalan programlehetőséggel szolgált az érdeklődők számára.

A „Szomszédoló Majális” elnevezést a megszervezésre kerülő rendezvény azért kapta, mert Kunbaracs település lakosait invitálták még meg vendégként.

Az alábbi programlehetőségek voltak elérhetőek az esemény alkalmával:

- Májusfa állítás
- Kispályás labdarúgó bajnokság, ovifoci
- Főzőverseny
- Rajz verseny
- Kicsiknek és nagyoknak sorjátékok
- Offroad élményautóztatás és lovas kocsikáztatás
- Ugráló vár
- Rajzolás

Versmondó verseny:

A ladánybenei iskolában régóta hagyomány, hogy tavasszal, a Költészet napja tiszteletére szavalóversenyen ünnepeljék meg a költészetet. 3 csoportban mérhetik össze előadásukat a gyerekek: 1-2 osztályos, 3-4 osztályos és felső tagozat.

A versmondó versenyen sok szép költeményt adnak elő az iskola növendékei.

Túra a szabadban:

A túra alkalmával a résztvevők felfedezhetik a település melletti dűlők növény és állatvilágát. Bármilyen az időjárás a szabadban lenni mindig jó. A Kiskunsági Nemzeti Park területén szervezik a túrákat, ahol mindig, több színes és részletes tábla mutatja meg, hogy mi jellemző az adott tájra. Milyen az állat és növényvilága, a vadgazdálkodásról is többet tudhatnak meg. Ez az út azoknak a gyalogtúrázóknak, családoknak, szólóban gyaloglóknak, ezen belül elsősorban a ladánybeneieknek, és azoknak a vidéki túrázóknak készült, akik szeretnék ezt a környéket megismerni, és megtisztelik azzal, hogy felkeresik, az együvé tartozást erősítve ezzel. Természetesen mindenkinek ajánlják bejárásra ezt a körtúrát, a szűkebb környezet, a Kiskunság megismerése érdekében.

Összegzés

A fentebb ismertetett programok hatása elsődlegesen a közösségi élet területén válik érzékelhetővé, hiszen olyan programokat, folyamatokat, eseményeket valósítanak meg a közösségfejlesztő tevékenység keretében, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy élénk közösségi élet, aktív és összetartó helyi közösségek jöjjenek létre. Az adott településhez és a térséghez való kötődést a programok, akciók és folyamatok egyaránt erősítik, valamint hozzájárulnak a szubjektív életminőség-érzet javulásához azáltal, hogy miközben a kulturális élet változatosabbá válik. Fontos kiemelni továbbá azt a hatást, amelyet az életminőség-érzet javulása gyakorol a települések népesség megtartó képességére, mert a népesség-elvándorlás komoly problémát jelent az adott települések életében. A programok tehát közvetve a közösség megtartó erejét, a fiatalok helyben maradását is elősegítik, ezzel hozzájárulva a helyi tudástőke megőrzéséhez, s így a gazdasági fejlődés lehetőségét is nagymértékben támogatja. A programok, közösségi tevékenységek hatása nemcsak kulturális szempontból fontos, hiszen a kulturális élet színesítése, a vonzó turisztikai attrakciók megléte gazdasági szempontból is ösztönzőleg hatnak, így a projekt pozitív hatásai helyben és regionálisan is multiplikálódnak.

A projekt számszerűsíthető adatai:

- Helyi társadalmi akciókba résztvevők száma: 1765
- Helyi társadalmi akciókba résztvevők száma (nő): 733
- Helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma: 17
- Helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma (nő): 0

A következő programelemeket folytatjuk a projekt fizikai befejezését követően is:

Kerekegyháza:

- Tanulókör
- Tábor
- Városi Betlehem

- Farsang

Kunadacs:

- Rajzverseny

Kunbaracs:

- Községi kert
- Falumikulás

Ladánybene:

- Versmondó verseny
- Túra a szabadban

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE